

Basisles 1: Knopjes en fotograferen

Onderwerp	Het hanteren van het digitaal fototoestel: kennismaking met de knopjes en zelf foto's nemen
Leeftijd/Doelgroep	Alle leerjaren
Leergebied	Mediaopvoeding

Organisatie	
Tijdsduur	50 minuten
Beschrijving	In deze eerste (technische) basisles nemen de kinderen een digitaal fototoestel onder handen. Ze leren het hanteren op een verantwoorde, veilige wijze. In deze technische les wordt de aandacht vooral gelegd op de kennis van de verschillende knopjes op het toestel, zelf foto's nemen en deze eigenhandig bekijken en/of verwijderen. Het digitaal fototoestel wordt goed geobserveerd en de kinderen leren betere foto's te maken.
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Digitale fototoestellen (1 toestel per 2 à 3 leerlingen) ❖ Foto's van het digitaal fototoestel (Bijlage 1) ❖ Prezi-presentatie: link (Bijlage 2) ❖ Handleiding toestel (Bijlage 3) ❖ Displayaanduidingen (Bijlage 4) ❖ Tips voor een topfotograaf: link (Bijlage 5) ❖ Tips voor een topfotograaf: affiche (Bijlage 6) ❖ Digitaal bord/Beamer

Doelen	
Eindtermen (ET)	<p>ICT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. De leerlingen hebben een positieve houding tegenover ICT en zijn bereid ICT te gebruiken om hen te ondersteunen bij het leren. • 7. De leerlingen kunnen ICT gebruiken bij het voorstellen van informatie aan anderen. <p>Muzische Vorming – Media:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5.3. De leerlingen kunnen de verschillende soorten eenvoudige hedendaagse audiovisuele opname- en weergavetoestellen (informatiedragers) aanwijzen, benoemen en creatief bedienen.
Leerplandoelen	<p>Mediaopvoeding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.11. Voor hen relevante basisbegrippen en gangbare termen die verbonden zijn aan media en de omgang ermee, kennen en kunnen gebruiken. • 3.3. Technische vaardigheid ontwikkelen bij het gebruik van voor hen toegankelijke mediamiddelen. • 3.5. Voor hen bedoelde mediamiddelen en hun toepassingen kennen en benoemen. <p>OVSG:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MV-MED-OOW-2.1. De kinderen kunnen audiovisuele media technisch bedienen. • MV-MED-OOW-2.4. De kinderen kunnen de audiovisuele media technisch hanteren om een product te realiseren
Lesdoelen	<ul style="list-style-type: none"> • De verschillende knopjes op het digitaal fototoestel linken aan hun functie • De verschillende symbooltjes op het LCD-scherm van het digitaal fototoestel begrijpen • Het digitaal fototoestel zelfstandig technisch hanteren om foto's te nemen, te bekijken en te verwijderen • Rekening houden met tips/aandachtspunten om kwaliteitsvolle foto's te nemen

Bronnen
<ul style="list-style-type: none"> • BUCKINGHAM, A.; <i>Digitale fotografie</i>, Gottmer, Haarlem, 2006, p. 71 • MALKIN, R.; <i>Creatieve fotografie voor kinderen</i>, Deltas, Oosterhout, p. 40 • MEDION B.V.; <i>Handleiding bij de digitale 16.0MP-camera Medion Life E44050</i>, Medion, Panningen, 2013, p.350

Fases

Fase 1: Het observeren van het digitaal fototoestel

Organisatie

De kinderen zitten per twee of per drie, naargelang het aantal beschikbare toestellen. Per groepje krijgen ze een digitaal fototoestel. Ook de leerkracht beschikt over hetzelfde toestel. Hij/zij maakt gebruik van de op voorhand gemaakte foto's van het toestel (zie bijlage 1). Samen met de kinderen komt de leerkracht tot antwoorden. Er is eventueel ruimte voor een kort overleg in groepjes tussen de kinderen.

Richtvragen

Wat zien jullie allemaal op het digitaal fototoestel?

Waarvoor dient dit knopje, denken jullie?

Waarvoor zou dat dienen?

Wat betekent dit symbooltje?

Antwoorden (voorkant-achterkant-zijkanten digitaal fototoestel)

De leerkracht overloopt samen met de kinderen het digitaal fototoestel. Aan de hand van de Prezi-presentatie (zie bijlage 2) kan de leerkracht de verschillende functies en knopjes verduidelijken aan de leerlingen. Zo worden de kinderen voor een eerste maal ingeleid in het ruime aanbod aan functies van het digitaal fototoestel.

Tip

Het is interessant om als leerkracht op voorhand zelf de functies van het digitaal fototoestel door te nemen in de bijgeleverde handleiding van het toestel (zie bijlage 3).

Fase 2: Het digitaal fototoestel aanleggen en observeren van het scherm

Organisatie

De kinderen zitten nog altijd in hetzelfde groepje. Nu worden de symbooltjes op het LCD-scherm van het digitaal fototoestel verduidelijkt. De leerkracht vertelt ook welke symbooltjes meer bruikbaar zijn dan andere.

Instellingen

Vooraf zijn er instellingen noodzakelijk om optimale, kwaliteitsvolle foto's te nemen. U kan gebruik maken van de eigen handleiding of van de ingescande displayaanduidingen om te weten wat de functie van elk symbool op het LCD-scherm is (zie bijlage 4). Elk digitaal fototoestel aanwezig in de klas heeft deze instellingen:

Opnamemodus: AUTO
Flitsinstelling: AUTOMATISCH
Opslaglocatie: KAART
Videoformaat: HIGH DEFINITION
Beeldstabilisatie: INGESCHAKELD
Gezichtsherkenning: INGESCHAKELD
Kwaliteit: SUPER FIJN
Beeldformaat: 5M (A4-FORMAAT)

Opmerking

Als leerkracht kan u experimenteren met deze instellingen. Deze instellingen hoeven niet allemaal identiek te zijn als hierboven beschreven. Doorheen de lessenreeks zullen er vooral wijzigingen aangebracht worden in de opnamemodus, flitsinstelling en het videoformaat. U kan dus zelf beslissen welke instellingen u gebruikt om de kinderen te leren werken met het digitaal fototoestel.

Instructie

Wie kan mij vertellen wat je moet doen om het digitaal fototoestel aan te leggen?
(eenmaal op de ON/OFF-knop drukken)

Jullie zien op jullie scherm nu allemaal symbooltjes en tekenjes staan.

Kent er al iemand een symbool, en voor wat dit symbool staat? (afhankelijk van klas tot klas)

(Batterijsymbool → hoeveel de batterij is opgeladen)

(Flitsinstelling → automatische flits)

(...)

Wat zouden de andere symbolen betekenen, denken jullie? (vrije invulling, leerkracht kan sturen in de goede richting)

Verduidelijking van de symbolen

	= OPNAMEMODUS. Hier staat de opnamemodus op 'AUTOMATISCH'. Maar je kan de opnamemodus ook veranderen, als je bijvoorbeeld een landschap, een zonsopgang, een gebouw, een gezicht, vuurwerk, sneeuw,... wil fotograferen. Voor elke foto die je wil maken, kan je wel een specifieke 'modus' kiezen, om de foto mooier en kwaliteitsvoller te maken.
	= FLITSINSTELLING. Hier is er sprake van een 'AUTOMATISCHE FLITS'. Wanneer de camera vindt dat er te weinig licht is, zal hij 'flitsen' om zo meer licht te maken. Wanneer er genoeg licht is, zal er geen flits zijn. Je kan de flits ook afleggen, of altijd aanleggen, of zelfs 'speciaal flitsen' om de rode ogen die je vaak ziet op foto's, te verminderen.
	= BEELDFORMAAT. Als je foto's neemt, kan je kleine of grotere foto's nemen. Het beeldformaat hier is 5M, wat wil zeggen dat we de foto's op A4-formaat kunnen afdrukken. Met andere woorden, de foto's kunnen mooi op een normaal blad papier afgedrukt worden. Het beeldformaat zullen we niet veranderen.
	= KWALITEIT. Hoe groter je de kwaliteit instelt, hoe mooier en scherper de foto's zullen zijn. Jullie kennen ongetwijfeld allemaal wel 'wazige' foto's, waarop niet alles zo duidelijk staat. Hier staat de camera ingesteld op superfijne kwaliteit, de beste kwaliteit dus. Ook hier gaan we niets aan veranderen.
	= GEZICHTSHERKENNING. Dit symbool wil zeggen dat de gezichtsherkenning is ingeschakeld. Dit maakt het voor ons makkelijker om mooie foto's van anderen te nemen. Ook hier veranderen we niets.
	= AANTAL BESCHIKBARE OPNAMEN. Dit cijfer geeft weer hoeveel foto's je nog kan nemen tot het SD-kaartje vol staat.
	= BATTERIJ. Als je kijkt naar dit symbool, weet je hoeveel je batterij van je camera nog is opgeladen. Is het fototoestel bijna plat, laad je het best weer op.
	= OPSLAAN VAN OPNAMEN. Als er foto's genomen worden of filmpjes gemaakt worden, worden die ergens opgeslagen. Dit symbool vertelt ons dat al onze opnamen op het SD-kaartje terecht komen. Dit is een kaartje die we in ons digitaal fototoestel moeten stoppen, en we kunnen daarop heel veel foto's en filmpjes opslaan.
	= VIDEOFORMAAT. Daarnet hadden we het al over het beeldformaat, nu over het videoformaat. Als we het videoformaat aanpassen, kunnen we kiezen of we willen filmen met een lage of een hoge kwaliteit. Nu staat onze camera ingesteld op HD (High Definition), wat wil zeggen: hoge kwaliteit. Als we een hoge kwaliteit kiezen, kunnen we minder lang filmen. Kiezen we een lagere kwaliteit, kunnen we langer filmen.
	= BEELDSTABILISATIE. Dit symbool vertelt ons dat de beeldstabilisatie is ingeschakeld. Beeldstabilisatie wil zeggen dat als we bij het nemen van een foto juist bewegen met het toestel, dat de camera automatisch het beeld aanpast, zodat het niet bewogen lijkt. Want bewogen beelden leiden tot wazige foto's.

Fase 3: Foto's nemen, bekijken, verwijderen

Organisatie

De kinderen blijven nog altijd in dezelfde groepjes zitten. De leerkracht zorgt in deze lesfase voor een goede instructie en begeleiding, zodanig dat de kinderen geen foute knoppen indrukken en/of instellingen onbewust wijzigen. Na elke handeling loopt de leerkracht vlug even rond in de klas om te kijken of de leerlingen op het goede spoor zijn in functie van het hanteren van het digitaal fototoestel.

Opmerking

Het digitaal fototoestel Medion Life E44050 is automatisch ingesteld dat het, na het nemen van een foto, niet direct de foto weergeeft. Het is aangeraden om deze instelling niet aan te passen, want de leerlingen moeten natuurlijk zelf leren hoe ze foto's kunnen bekijken.

Instructie/Richtvragen

Om foto's te kunnen nemen, moeten we natuurlijk eerst het digitaal fototoestel aanleggen. Dat hebben we daarnet al gedaan.

Wat zou de volgende stap zijn om een foto te nemen? (op de sluitersknop drukken)

Probeer maar allemaal eens om een foto te nemen van een stukje van de klas.

Is dit bij iedereen gelukt? Wie heeft daar problemen mee ondervonden?

Nu weten we natuurlijk niet of onze foto wel van goede kwaliteit is. Ik zal jullie een trucje aanleren zodat jullie kunnen nagaan of de foto kwaliteitsvol is.

Voor we de sluitersknop helemaal indrukken, drukken we hem zachtjes in en houden we hem vast. Verschijnt er een groen kadertje, drukken we hem helemaal in en laten we weer los.

Als het groene kadertje verschijnt, wil dit zeggen dat de foto van goede kwaliteit zal zijn. Als er een rood kadertje verschijnt, wil dit zeggen dat er zal geflitst worden en de foto mogelijk van mindere kwaliteit zal zijn. Probeer dit allemaal eens. Laat ook de anderen in je groepje een foto nemen.

We hebben nu al heel wat foto's genomen. Maar jullie willen vast en zeker de foto's nog eens herbekijken.

Wie weet nog op welk knopje we moeten drukken om de genomen foto's te herbekijken? ( )

Druk maar allemaal op dit knopje. Je ziet nu de laatst genomen foto. Om de vorige foto's te bekijken, druk je gewoon op de *linkse* knop op het cirkeltje. Om de laatste foto's terug te bekijken, druk je op de *rechtse* knop van het cirkeltje. Eigenlijk zijn dit gewoon pijltjes.

Bij wie lukt dit niet?

Overleg nu kort even in jouw groepje welke genomen foto jullie de meest kwaliteitsvolle foto vinden.

Hoe zouden we de andere foto's kunnen verwijderen? Waarop moeten we drukken? ( )

Inderdaad. Onder de FN-knop zie je in het blauw een vuilbak staan. Zorg dat je op een foto staat die je wil verwijderen. Druk op de 'vuilbakttoets'. Als we nu op 'OK' drukken, drukken we eigenlijk op 'Annuleren'.

Oei, wat moeten we nu doen? Hoe kunnen we kiezen voor 'Verwijderen'? (pijltje naar boven, OK)

Zeer goed! Is dit bij iedereen gelukt? Nu verschijnt automatisch de vorige foto. Als we opnieuw op 'Verwijderen' drukken, verdwijnt ook deze foto. Drukken we op 'Annuleren', kunnen we terug andere foto's kiezen om te verwijderen. Probeer nu enkel de beste foto over te houden!

Tip

Hier is het belangrijk dat de leerkracht veel rondloopt in de klas en per groepje nagaat of ze dit onder de knie hebben. Indien dit niet zo is, kan je ze extra foto's laten nemen, bekijken en verwijderen door kortere, individuele instructies per groepje te geven.

Fase 4: Tips om betere foto's te nemen

Instructie

In de loop van de komende weken ga ik van jullie topfotografen maken. Maar voor we daarmee starten, geef ik jullie al enkele tips mee (zie bijlage 5). Ik overloop ze eerst even allemaal, en daarna gaan we proberen fantastische foto's te maken, door rekening te houden met deze tips.

Tips

1. *Houd het digitaal fototoestel stil*
2. *Zorg voor een goede compositie*
3. *Zorg dat er niets voor de lens zit*
4. *Zoom goed in*
5. *Zorg voor voldoende licht, maar ook niet teveel*
6. *Kijk naar de achtergrond*
7. *Maak scherpe foto's*
8. *Probeer iets nieuws uit*
9. *Maak meerdere foto's*

Opdracht

De leerlingen proberen nu goede, kwaliteitsvolle foto's te maken, rekening houdende met de tips. Eenmaal een groepje tevreden is van hun foto, tonen ze die aan de leerkracht. De leerkracht evalueert de foto aan de hand van de tips.

Opmerking

Als leerkracht kan u ook een A3 of A4 aan het bord hangen met de verschillende tips, zodat de kinderen altijd naar deze kunnen gluren (zie bijlage 6).

Bijlage 1

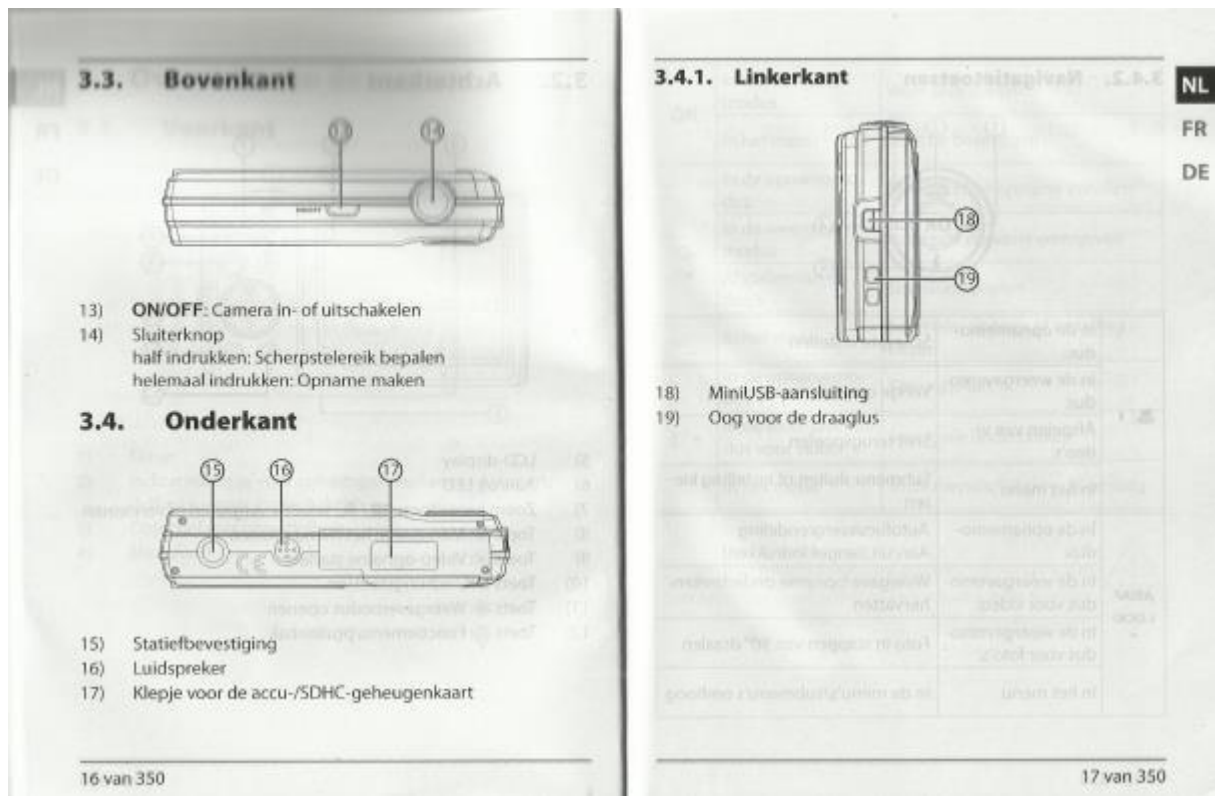
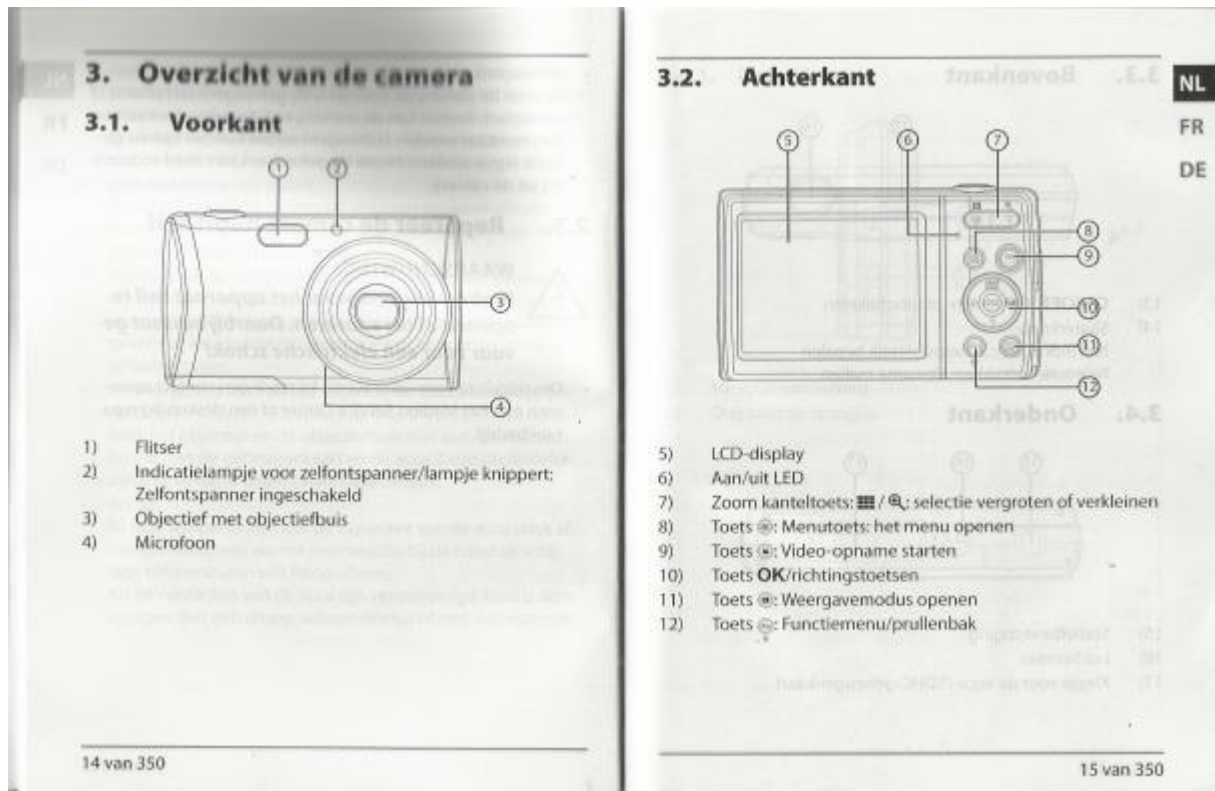
Bijlage 2

Link naar de kant-en-klare Prezi-presentatie:

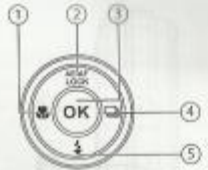
http://prezi.com/bttff1qfy_a5/?utm_campaign=share&utm_medium=copy&rc=ex0share

Opmerking: indien u een account heeft op Prezi, kan u via deze link de presentatie downloaden. Het is echter aangeraden om via deze link online te presenteren. Bij voorkeur presenteert u op **volledig scherm**, zo kloppen alle verhoudingen doorheen de presentatie.

Bijlage 3

3.4.2. Navigatietoetsen

	In de opnamemodus:	Scherpte instellen
	In de weergavemodus:	Vorige opname weergeven
	Afspelen van video's:	Snel terugspoelen
	In het menu	Submenu sluiten of instelling kiezen
	In de opnamemodus:	Autofocusvergrendeling Aan/uit (langer indrukken)
	In de weergavemodus voor video:	Weergave/opname onderbreken/hervatten
	In de weergavemodus voor foto's:	Foto in stappen van 90° draaien
	In het menu	In de menu's/submenu's omhoog

18 van 350

OK	In de weergavemodus	Weergave starten	NL FR DE
	In het menu	Selectie bevestigen	
 / ▶	In de opnamemodus	Meervoudige opname instellen	
	In de weergavemodus	Volgende opname weergeven	
	Afspelen van video's	Snel doorspoelen	
 / ▶	In het menu	Submenu openen of instelling kiezen	
	In de opnamemodus	Flits instellen	
	In de weergavemodus voor video:	weergave onderbreken	
	In het menu	In de menu's/submenu's omlaag	

19 van 350

Opmerking: de navigatietoetsen worden niet uitgebreid besproken/overlopen. Dit zorgt vaak voor heel wat verwarring bij de kinderen in een eerste les over het digitaal fototoestel. Doorheen de lessenreeks zullen de kinderen de knoppen meer 'gewoon' worden, beter kunnen hanteren en sneller kunnen navigeren.

Bijlage 4

6. Displayaanduidingen

6.1. Displayaanduidingen voor de opname

In de opnamemodus zijn de volgende displayaanduidingen mogelijk:

- 1) U kunt verschillende soorten opnamen instellen; de huidige opnamemodus wordt hier weergegeven
- 2) Flitsinstelling
- 3) Zelfontspanner
- 4) Zoominstelling
- 5) Nog beschikbare opnamen/opnametijd (bij de huidige resolutie)
- 6) Accustatus
- 7) Opslaglocatie (intern geheugen of kaart)

29 van 350

- 8) Videoformaat
- 9) Windruisonderdrukking ingeschakeld
- 10) Datumstempel
- 11) Waarschuwing: Trillingsgevaar!
- 12) Beeldstabilisatie ingeschakeld
- 13) Histogram
- 14) ISO-instelling
- 15) Sluiterijd
- 16) Scherpstelbereik
- 17) Diafragma-instelling
- 18) Scherpste
- 19) Verzagiging
- 20) Contrast
- 21) Belichtingsinstelling
- 22) AF volgen ingeschakeld
- 23) Macro-instelling
- 24) AE/AF blokkering ingeschakeld
- 25) Gezichtsherkenning
- 26) Witbalans
- 27) Belichtingsmeting
- 28) Kwaliteit
- 29) Beeldformaat

30 van 350

Bijlage 5

Link naar de kant-en-klare Prowise-presentatie:

http://prowise.com/presenter/share_RkpCuWziRI0vYcS6PI2GJ6bAaEXiElKhoAhsRQhdodTkPCxzWijCAgUgl2ZiqyNX

Tips:

- Indien u een account heeft op Prowise, kan u via deze link de presentatie openen.
- Het is aangeraden om vlug een account aan te maken op Prowise.
- Indien de link niet werkt: maakt u een account aan op Prowise, start u de Presenter, klikt u op en daarna 'Openen', en vult u '9 tips om een topfotograaf te worden' in als zoekterm. Daarna kan u de presentatie openen.

Opmerking: het is aangeraden om de presentatie te geven in de modus 'Volledig scherm'. Zo zullen de foto's elkaar niet overlappen.

Tips om een topfotograaf te worden

1. *Houd het digitaal fototoestel stil*
2. *Zorg voor een goede compositie*
3. *Zorg dat er niets voor de lens zit*
4. *Zoom goed in*
5. *Zorg voor voldoende licht, maar ook niet teveel*
6. *Kijk naar de achtergrond*
7. *Maak scherpe foto's*
8. *Probeer iets nieuws uit*
9. *Maak meerdere foto's*

